กรมทรัพย์สินทางปัญญา **เล่มที่** 88 **เลขที่ประกาศ** 251
กระทรวงพาณิชย์ **วันที่ประกาศโฆษณา** 26 กันยายน 2567

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เลขที่คำขอ 66100338 **วันที่ยื่นคำขอ** 6 ตุลาคม 2566

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ฝรั่งสามพราน หรือ Sam Phran Guava หรือ Farang Sam Phran

รายการสินค้า ฝรั่ง

ผู้ขอขึ้นทะเบียน กลุ่มแปลงใหญ่ฝรั่งตำบลบางช้าง

ที่อยู่ 60 หมู่ 2 ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110

1. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

ฝรั่งสามพราน หรือ Sam Phran Guava หรือ Farang Sam Phran หมายถึง ฝรั่งพันธุ์กิมจู พันธุ์สุ่ยมี่ พันธุ์แป้นสีทอง พันธุ์สาลี่ทองไร้เมล็ด พันธุ์หงเป่าสือ พันธุ์เฟิ่นหงมี่ และพันธุ์แตงโม ลักษณะผลเป็นทรงกลมแป้นหรือกลมรีไปจนถึงทรงกลมค่อนข้างยาว ผลอ่อนมีผิวเปลือกสีเขียวถึงเขียวเข้ม ผลแก่ผิวเปลือกสีเขียวอ่อนถึงสีขาวอมเหลืองหรือเขียวอ่อนอมชมพู เนื้อมีสีขาวหรือสีแดง ตามแต่ลักษณะสายพันธุ์ เนื้อกรอบล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย รสชาติหวานหรือหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ไม่ฝาด ปลูกในพื้นที่อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรี 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกพระเจดีย์ ตำบลท่ากระชับ และตำบลบางแก้ว ของจังหวัดนครปฐม

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ฝรั่ง : พันธุ์กิมจู พันธุ์สุ่ยมี่ พันธุ์แป้นสีทอง พันธุ์สาลี่ทองไร้เมล็ด พันธุ์หงเป่าสือ พันธุ์เฟิ่นหงมี่ และพันธุ์แตงโม

(2) ลักษณะเฉพาะทางกายภาพแยกตามสายพันธุ์

(2.1) พันธุ์กิมจู : ทรงผลกลมแป้น หัวขั้วหรือหัวจุกบุ๋ม ขนาดผลปานกลาง ผิวเปลือกเรียบเป็นสัน ผลอ่อนมีสีเขียวเข้ม ผลแก่มีสีขาวอมเหลือง เนื้อกรอบฟู สีขาว เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย เมล็ดน้อย รสชาติหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ไม่ฝาด

(2.2) พันธุ์สุ่ยมี่ : ทรงผลกลมแป้น ขั้วยาวไม่ติดกิ่ง ขนาดผลใหญ่ ผิวเปลือกเรียบเป็นสัน ผลอ่อนมีสีเขียวเข้ม ผลแก่มีสีขาวอมเหลือง เนื้อกรอบฟู สีขาว เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย เมล็ดน้อย รสชาติหวานมาก ไม่ฝาด

(2.3) พันธุ์แป้นสีทอง : ทรงผลกลมแป้น ขั้วยาวไม่ติดกิ่ง ขนาดผลใหญ่ ผิวเปลือกขรุขระมีเหลี่ยมสัน ผลอ่อนมีสีเขียวเข้ม ผลแก่มีสีเขียวอ่อน เนื้อแน่นกรอบ สีขาว เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย เมล็ดมาก รสชาติหวาน ไม่ฝาด

(2.4) พันธุ์สาลี่ทองไร้เมล็ด : ทรงผลกลมค่อนข้างยาว ขั้วยาวไม่ติดกิ่ง ขนาดผลใหญ่ ผิวเปลือกเรียบเป็นสัน ผลอ่อนมีสีเขียวเข้ม ผลแก่มีสีขาวอมเหลือง เนื้อแน่นกรอบ สีขาว ไม่มีเมล็ด ไส้กลางเนื้อเนียน และตรงกลางอาจมีช่องว่างขนาดเล็ก รสชาติหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ไม่ฝาด

(2.5) พันธุ์หงเป่าสือ : ทรงผลกลมแป้นมาก หัวขั้วหรือหัวจุกบุ๋ม ขนาดผลใหญ่ ผิวเปลือกเรียบ ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีเขียวอ่อนอมชมพู เนื้อในเป็นวง เนื้อฟูกรอบ สีแดง เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย เมล็ดน้อย รสชาติหวานมาก ไม่ฝาด

(2.6) พันธุ์เฟิ่นหงมี่ : ทรงผลกลมแป้น มีร่องกลางผล ขั้วยาวไม่ติดกิ่ง ขนาดผลใหญ่ ผิวเปลือกเรียบ ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีเขียวอ่อนอมชมพู เนื้อในเป็นวง เนื้อฟูกรอบ สีแดง เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย เมล็ดน้อย รสชาติหวาน ไม่ฝาด

(2.7) พันธุ์แตงโม : ทรงผลกลมรี หัวจุก ขั้วยาวไม่ติดกิ่ง ขนาดผลใหญ่ ผิวเปลือกเรียบ ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีเขียวอ่อนอมชมพู เนื้อในเป็นวง เนื้อแน่นกรอบ สีแดง เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย เมล็ดน้อย รสชาติหวาน ไม่ฝาด

(3) ลักษณะทางเคมี

ค่าความหวาน 6 – 16 องศาบริกซ์

2. กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) ต้นพันธุ์หรือใช้กิ่งพันธุ์จาก 7 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์กิมจู พันธุ์สุ่ยมี่ พันธุ์แป้นสีทอง พันธุ์สาลี่ทองไร้เมล็ด พันธุ์หงเป่าสือ พันธุ์เฟิ่นหงมี่ และพันธุ์แตงโม ที่มีความสมบูรณ์ ปราศจากโรคและแมลง จากพื้นที่อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรี 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกพระเจดีย์ ตำบลท่ากระชับ และตำบลบางแก้ว ของจังหวัดนครปฐม

(2) ควรยกร่องสวนในการปลูก และควบคุมระดับน้ำในท้องร่องให้ต่ำกว่าหลังร่อง 50 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสม

(3) ขุดหลุมปลูก ขนาดความกว้าง 20 x 20 เซนติเมตร ความลึก 15 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสม รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก มีระยะปลูกแต่ละต้นห่างกัน 2 – 3 เมตร หรือตามความเหมาะสม

(4) วางกิ่งพันธุ์ลงในหลุมปลูก กลบดิน และควรปักไม้ เพื่อประคองกิ่งพันธุ์

การดูแลรักษา

(1) การให้น้ำ กรณีไม่มีฝนตก ควรให้น้ำอย่างน้อย 1 – 3 วันต่อครั้ง

(2) ควรใส่ปุ๋ย เดือนละ 2 ครั้ง หรือตามความเหมาะสมในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

(3) ควรมีการตัดแต่งกิ่งตามความเหมาะสม และกำจัดวัชพืชเป็นประจำ หากมีโรคหรือแมลงศัตรูพืช ควรกำจัดด้วยสารชีวภาพ หรือหากใช้สารเคมีต้องปฏิบัติตามคำแนะนำ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภคเป็นสำคัญ

(4) ควรห่อผลที่มีความสมบูรณ์ ภายหลังจากเกสรร่วง 14 วัน หรือมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน 2.5 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสม โดยห่อด้วยถุงพลาสติกที่มีการเจาะรูระบายน้ำ เพื่อป้องกันแมลง และห่อด้วยกระดาษอีกชั้นหนึ่ง เพื่อป้องกันแสงแดดและรักษาผิวเปลือกให้สวยงาม

การเก็บเกี่ยว

(1) พันธุ์กิมจู พันธุ์สุ่ยมี่ พันธุ์สาลี่ทองไร้เมล็ด พันธุ์หงเป่าสือ พันธุ์เฟิ่นหงมี่ และพันธุ์แตงโม มีระยะเวลาเก็บเกี่ยวประมาณ 120 วันหลังจากออกดอก หรือหลังจากห่อผลผลิตประมาณ 45 วัน หรือตามความเหมาะสม

(2) พันธุ์แป้นสีทอง มีระยะเวลาเก็บเกี่ยวประมาณ 150 วันหลังจากออกดอก หรือหลังจากห่อผลผลิตประมาณ 75 วัน หรือตามความเหมาะสม

(3) วิธีการเก็บเกี่ยว ใช้กรรไกรตัดกิ่งชนิดปากแหลมหรืออุปกรณ์อื่นที่เหมาะสมตัดบริเวณขั้วผล โดยสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทุก ๆ 10 – 15 วันต่อรุ่น หรือตามความเหมาะสม

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนฉลากหรือบรรจุภัณฑ์ ให้ประกอบด้วยคำว่า “ฝรั่งสามพราน” หรือ “Sam Phran Guava” หรือ “Farang Sam Phran”

(2) ให้ระบุชื่อผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการค้า สถานที่ผลิตหรือจัดจำหน่าย หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พันธุ์ฝรั่ง เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ เป็นต้น เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรีใน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกพระเจดีย์ ตำบลท่ากระชับ และตำบลบางแก้ว ของจังหวัดนครปฐม ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 องศา 45 ลิปดาเหนือ 10 ฟิลิปดา เส้นแวงที่ 100 องศา 4 ลิปดา 28 ฟิลิปดา เป็นพื้นที่ราบลุ่มที่มีแม่น้ำนครชัยศรีไหลผ่าน ได้พัดพาตะกอนดินและธาตุอาหารต่าง ๆ มาทับถม โดยเฉพาะในช่วงฤดูน้ำหลาก พื้นดินบริเวณนี้จึงมีความอุดมสมบูรณ์ หรือเรียกว่า “ดินน้ำไหลทรายมูล” สภาพน้ำ มีความกร่อยหรือเค็มพอดี ประกอบกับมีระบบชลประทานที่ดี ทำให้มีน้ำอุดมสมบูรณ์ตลอดทั้งปี ลักษณะดินในพื้นที่ประกอบด้วย ชุดดินธนบุรี ชุดดินสมุทรสาคร และชุดดินดำเนินสะดวก ลักษณะเป็นดินเนื้อเหนียว สีน้ำตาล ดินชั้นบนมีลักษณะทับถมเป็นชั้น ๆ ดินชั้นล่างเป็นสีน้ำตาลปนเหลือง มีความเป็นกรดเล็กน้อยถึงด่าง

ลักษณะภูมิอากาศ

พื้นที่การปลูกฝรั่งสามพราน เป็นพื้นที่ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล ได้แก่ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีอากาศหนาวเย็น และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป โดยมีปริมาณน้ำฝนประมาณ 1,100 – 1,200 มิลลิเมตรต่อปี มีอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 25 – 37 องศาเซลเซียส

จากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าว ส่งผลให้พื้นที่เหมาะสมแก่การปลูกฝรั่งสามพราน โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาว ซึ่งจะปลูกได้ผลผลิตคุณภาพดี ประกอบกับสภาพน้ำมีความกร่อยหรือความเค็มที่พอดีเหมาะสมต่อการเพาะปลูก ทำให้ฝรั่งสามพรานทั้ง 7 สายพันธุ์ มีรสชาติหวาน ไม่ฝาด เนื้อมีความกรอบมาก เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย

ประวัติความเป็นมา

สามพราน เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดนครปฐม ถูกตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2439 เดิมชื่ออำเภอตลาดใหม่ บริเวณพื้นที่อำเภอสามพราน เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง สามารถปลูกผลไม้นานาชนิดได้ดีให้รสชาติหวาน ซึ่งฝรั่งเป็นผลไม้ที่นิยมปลูกมาตั้งแต่สมัยโบราณ พันธุ์ที่รู้จักกันคือ ฝรั่งขี้นก จะมีผลขนาดเล็กมีไส้สีแดง ปัจจุบันนิยมปลูกฝรั่งลูกใหญ่เป็นพันธุ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เริ่มเพาะปลูกครั้งแรกในพื้นที่อำเภอสามพราน โดยมีเกษตรกรอำเภอสามพราน ได้ขอซื้อต้นฝรั่งที่ปลูกในกระถางบนเรือโยงของชาวต่างชาติที่เข้ามาทำการค้าขายในช่วงงานชุมนุมกล้วยไม้โลก ครั้งที่ 9 ในช่วงปี พ.ศ. 2521 ภายหลังจากที่นำไปปลูกในพื้นที่อำเภอสามพราน พบว่า ต้นฝรั่งสามารถเติบโตและให้ผลผลิตที่ดี โดยผลผลิตมีขนาดใหญ่กว่าฝรั่งขี้นกของไทย จึงได้ทำการจำหน่ายกิ่งพันธุ์ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่อำเภอสามพรานและพื้นที่ใกล้เคียงนำไปปลูก จนมีชื่อเสียงแพร่หลายไปทั่วประเทศ ก่อนจะมีการพัฒนาเป็นสายพันธุ์ต่าง ๆ รวมถึงมีการนำเข้าสายพันธุ์อื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น พันธุ์แป้นยักษ์ พันธุ์กลมสาลี่ พันธุ์แป้นสีทอง พันธุ์กิมจู พันธุ์สุ่ยมี่ พันธุ์สาลี่ทองไร้เมล็ด พันธุ์หงเป่าสือ พันธุ์เฟิ่นหงมี่ และพันธุ์แตงโม เป็นต้น จากสายพันธุ์ที่นำไปพัฒนาและนำเข้ามาปลูกใหม่ดังกล่าว ทำให้ปัจจุบันมีสายพันธุ์ฝรั่งสามพรานที่ยังคงเพาะปลูกและได้รับความนิยมจากผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง จำนวนทั้งสิ้น 7 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์กิมจู พันธุ์สุ่ยมี่ พันธุ์แป้นสีทอง พันธุ์สาลี่ทองไร้เมล็ด พันธุ์หงเป่าสือ พันธุ์เฟิ่นหงมี่ และพันธุ์แตงโม ด้วยคุณภาพที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ คือ มีรสชาติหวาน ไม่ฝาด เนื้อมีความกรอบมาก เฉาะแล้วเนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย จึงเป็นที่นิยมของกลุ่มผู้บริโภคเป็นอย่างมากและเป็นที่รู้จักกันในชื่อ “ฝรั่งสามพราน” โดยปัจจุบันเกษตรกรได้มีการพัฒนาสวนฝรั่งสามพรานเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชมสวนและรู้จักฝรั่งสามพรานเพิ่มมากขึ้น

4. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การผลิต ฝรั่งสามพราน ครอบคลุมพื้นที่อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรี 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกพระเจดีย์ ตำบลท่ากระชับ และตำบลบางแก้ว ของจังหวัดนครปฐม รายละเอียดตามแผนที่

5. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

(1) ฝรั่งสามพราน ต้องผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น

(2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าฝรั่งสามพราน รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

6. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

(1) ให้มีการจัดทำทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ฝรั่งสามพราน

(2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ฝรั่งสามพราน และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์
ฝรั่งสามพราน

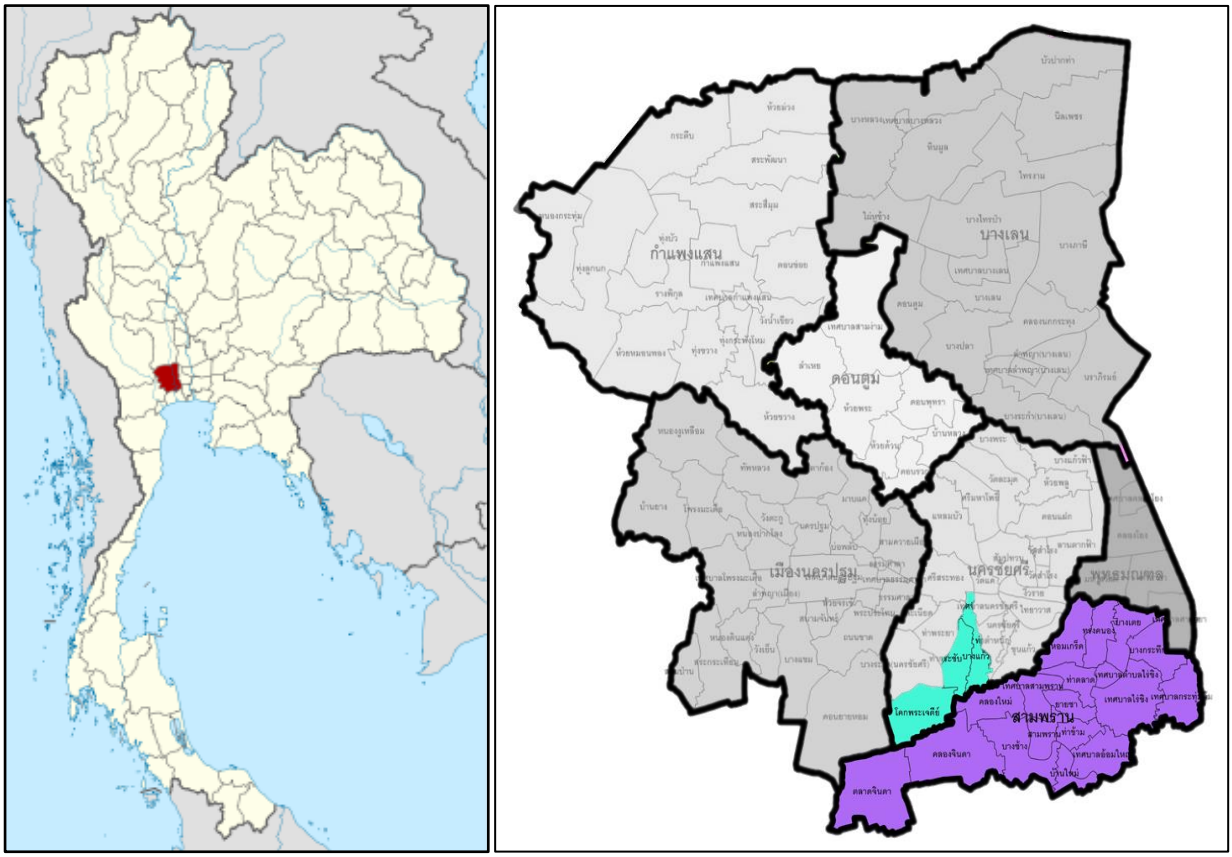

ขอบเขตพื้นที่การผลิต ฝรั่งสามพราน ครอบคลุมพื้นที่อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรี 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกพระเจดีย์ ตำบลท่ากระชับ และตำบลบางแก้ว ของจังหวัดนครปฐม